

Ny aktiebolagslag

Inledning

Den 1 januari 2006 trädde en ny aktiebolagslag i kraft (se prop.2004/05:85). Den nya aktiebolagslagen innebar slutpunkten och resultatet av ett reformeringsarbete som pågått i flera år för att förnya den tidigare aktiebolagslagen (från 1975). Nedan redogörs i korta drag för några av förändringarna i den nya lagen.

Bolagsbildning

Reglerna om förfarandet för bolagsbildning har i den nya lagen anpassats till hur bolag i praktiken bildats. Det innebär att aktiebolag bildas genom s.k. simultanbildning, d.v.s. att bolagsbildningen genomförs i ett sammanhang. De som vill bilda ett aktiebolag upprättar en stiftelseurkund som innehåller en bolagsordning. Stiftaren eller stiftarna tecknar sig sedan för samtliga aktier i stiftelseurkunden och betalar aktierna. Därefter undertecknas stiftelseurkunden. Stiftarna anmäler slutligen bolaget för registrering hos Bolagsverket.

Aktiekapital/aktier m.m.

Indelningen i privata och publika aktiebolag fortsätter att gälla. Den viktigaste skillnaden mellan de båda bolagskategorierna är liksom tidigare att publika aktiebolag, men inte privata, har rätt att erbjuda allmänheten att teckna och förvärva aktier och andra värdepapper som bolaget ger ut. Ett privat aktiebolag har dock rätt att under närmare förutsättningar i lagen rikta ett sådant erbjudande till högst 200 personer – eller rikta ett sådant erbjudande om antalet erbjudna poster inte överstiger 200. I ett privat aktiebolag ska aktiekapitalet uppgå till minst 100 000 kr och i ett publikt aktiebolag till minst 500 000 kr. Aktiekapitalet ska vara bestämt i bolagets redovisningsvaluta. Aktiekapitalet kan även vara i euro. Det ska då motsvara ovanstående belopp/värde.

Enligt den tidigare aktiebolagslagen skulle varje aktie ha ett nominellt belopp. Aktiekapitalet motsvarade det totala antalet aktier multiplicerat med det nominella beloppet. Med den nya aktiebolagslagen försvann begreppet nominellt belopp och ersattes med begreppet kvotvärde. Aktiens kvotvärde erhålls genom att man dividerar aktiekapitalet med det totala antalet aktier och varje låter varje aktie motsvara en andel av aktiekapitalet.

Aktier är i princip överlåtbara. Enligt den nya aktiebolagslagen är det, liksom enligt den tidigare, möjligt att införa s.k. hembudsförbehåll i bolagsordningen. Ett sådant förbehåll innebär att en aktieägare eller annan ska ha rätt att lösa en aktie som övergått till ny ägare. I den nya aktiebolagslagen införs ytterligare möjligheter att införa förbehåll om att aktieägare ska ha rätt till förköp av aktier som ska överlåtas (förköpsförbehåll) och att aktier får överlåtas till ny aktieägare endast om aktiebolaget samtycker till överlåtelsen (samtyckesförbehåll). Förköpsförbehåll och samtyckesförbehåll är bara möjliga i s.k. kupongbolag, dvs. inte i bolag som är avstämningsbolag (med avstämningsbolag avses bolag som har förbehåll om att aktierna skal vara registrerade i ett avstämningsregister, vanligen VPC-registrerade aktier).

Ökning av aktiekapitalet m.m.

Reglerna om ökning av aktiekapital har fått en annan utformning än i den tidigare lagen. I sak är det dock inga större förändringar mot tidigare. Vissa nyheter har införts när det gäller teckningsoptioner och konvertibler. Det är enligt den nya aktiebolagslagen tillåtet att ge ut s.k. fristående teckningsoptioner, dvs. teckningsoptioner som inte har någon koppling till en skuldförbindelse. Det är också tillåtet att ge ut konvertibler som ger konvertibelinnehavaren en skyldighet – i stället för en rättighet – att omvandla konvertiblen till aktier (s.k. tvingande konvertibler).

En nyhet i den nya aktiebolagslagen är att det blivit tillåtet med s.k. kapitalandelslån – ett lån där räntan på lånet helt eller delvis är beroende av utdelningen till aktieägarna,

kursutvecklingen på bolagets aktier, bolagets resultat eller bolagets finansiella ställning. Enligt den tidigare aktiebolagslagen var det endast tillåtet med s.k. vinstandelslån, dvs. lån där räntan är beroende av utdelningen eller bolagets vinst.

Bolagsstämma/årsstämma

I den nya aktiebolagslagen har införts bestämmelser för att underlätta för aktieägare som inte kan – eller vill – delta personligen vid bolagsstämman. I bolagsordningen kan det intas en bestämmelse som gör det möjligt att rösta genom fullmakt. Dessutom är det möjligt att utfärda stämmofullmakter i elektroniskt form – som även ska kunna signeras elektroniskt.

Rätt att delta i bolagsstämma i s.k. kupongbolag har den aktieägare som på dagen för bolagsstämman är införd i aktieboken. I avstämningsbolag gäller i stället att den som upptagits i aktieboken på avstämningsdagen har rätt att delta i bolagsstämma. Avstämningsdag är enligt den nya aktiebolagslagen den femte vardagen före bolagsstämman eller den senare tidpunkt som anges i bolagsordningen. Som vardag anses i detta sammanhang måndag t.o.m. lördag.

Vidare införs ett nytt begrepp, årsstämma, som avser den (ordinarie) bolagsstämma där styrelsen lägger fram årsredovisningen och revisionsberättelsen.